

مرکز پژوهش‌های مطالعات دریایی

سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان تنها مرجع حاکمیتی کشور در امور بندری، دریایی و کشتی‌رانی بازرگانی به منظور ایفای نقش مرجعیت دانشی خود و در راستای تحقق راهبردهای کلان نقشه جامع علمی کشور مبنی بر "حمایت از توسعه شبکه‌های تحقیقاتی و تسهیل انتقال و انتشار دانش و سامان‌دهی علمی" از طریق "استانداردسازی و اصلاح فرایندهای تولید، ثبت، داوری و سنجش و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی یکپارچه برای نشریات، اختراعات و اکتشافات پژوهشگران"، اقدام به ارایه این اثر در سایت SID می‌نماید.

سازمان بنادر و دریانوردی

بسمه تعالی

" اثر متقابل توسعه صادرات محصولات پتروشیمی و فعالیتهای دریایی در غنی سازی

شریان اقتصادی کشور"

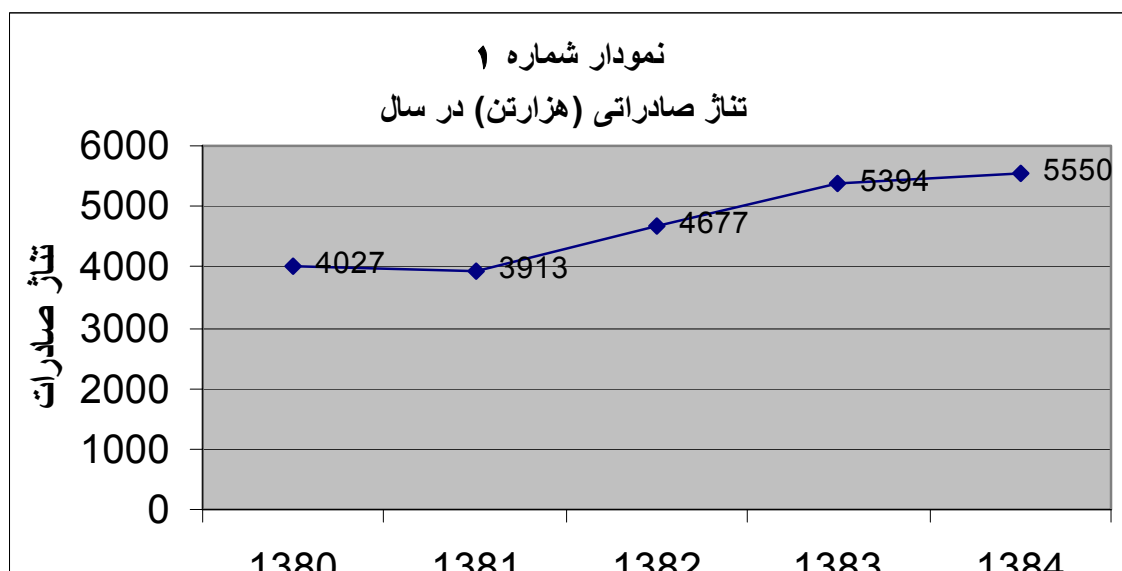
توسعه صادرات محصولات پتروشیمی در توسعه اقتصادی کشور از اولویت و جایگاه خاصی برخوردار می باشد و نقش چشمگیری در غنی سازی شریان اقتصادی کشور دارد و به تبع آن سیاستگذاران اقتصادی و صنعتی کشور اهمیت خاصی برای این صنعت قائل میباشند. در این ارتباط توسعه صادرات محصولات پتروشیمی و گشایش و توسعه بازارهای بین المللی از یک سو نیازمند تولید محصولات با کیفیت مورد نیاز بازارهای هدف و از سوی دیگر نیازمند سیستم بهینه بازاریابی، فروش محصولات، حمل و توزیع آن مطابق نیازمندیهای مشتریان و بر اساس قوانین و مقررات حمل و نقل بین المللی می باشد.

1- میزان صادرات محصولات پتروشیمی ایران

در این ارتباط میزان صادرات، ارزش صادرات و بازارهای هدف محصولات صادراتی پتروشیمی ایران به شرح ذیل می باشد:

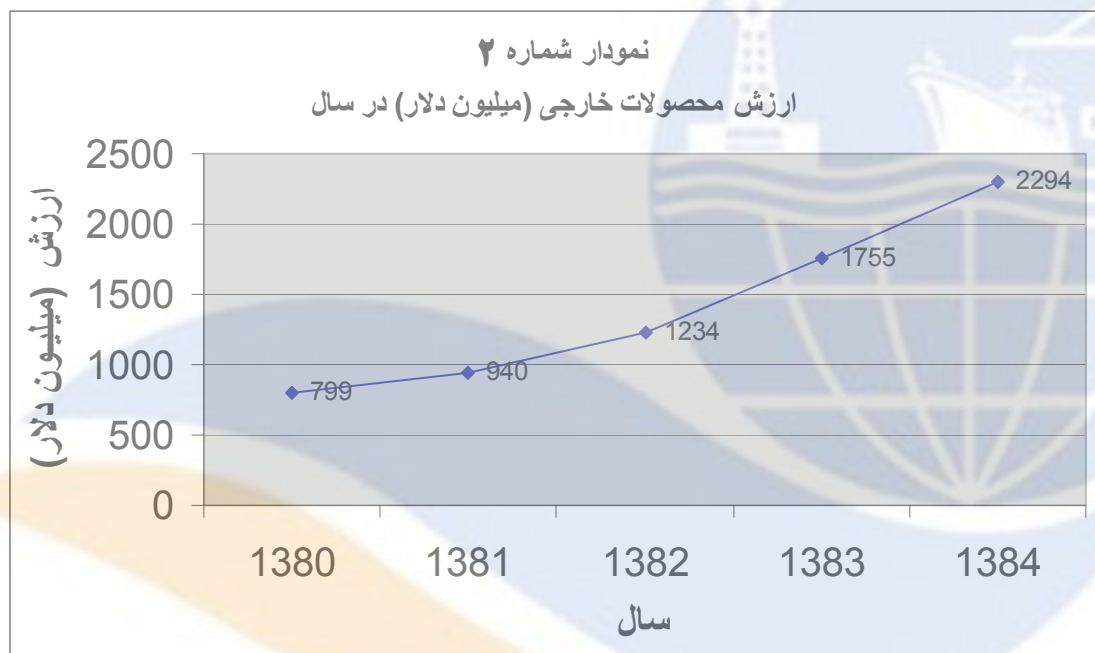
1-1 تناژ محصولات صادراتی

نمودار شماره 1 نشاندهنده میزان صادراتی محصولات پتروشیمی در طی سالهای 1380-1384 می باشد.

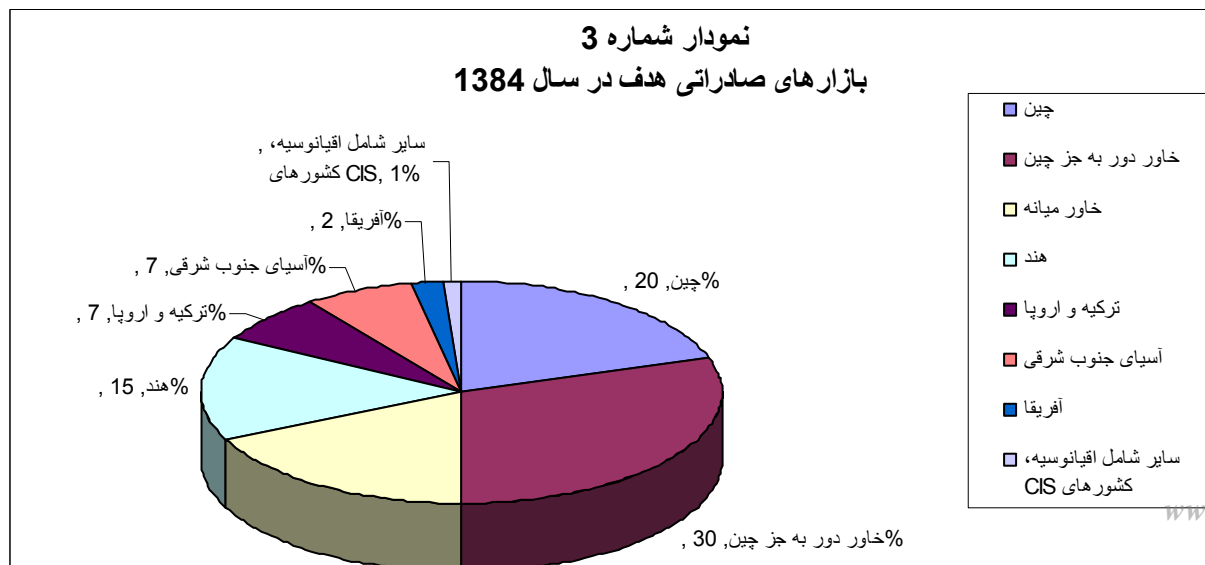
1-2 ارزش محصولات صادراتی

نمودار شماره 2 نشاندهنده ارزش صادراتی محصولات پتروشیمی در طی سالهای 1380-1384 می باشد.

1-3 بازارهای هدف صادراتی

نمودار شماره 3 نشاندهنده بازارهای هدف صادراتی محصولات پتروشیمی در سال 1384 می باشد.

آمارهاي فوق الذکر نشاندهنده رشد روزافزون صادرات محصولات پتروشيمي ايران مي باشد .

2- حمل و نقل دريائي

صنعت حمل و نقل دريائي از اهميت و جايگاه خاصي جهت توسعه صادرات محصولات پتروشيمي برخوردار است و نقش فعاليتهاي دريائي در ارتقاء صنعت پتروشيمي و پيشبرد اهداف استراتژيك آن كاملاً بر همگان آشكار است.

اين موضوع بخصوص در منطقه خليج فارس كه به عنوان قطب اصلي انرژي جهان مطرح مي باشد از اهميت بسزاي برخوردار است. اكثر كشورهاي حاشيه خليج فارس به علت دارا بودن مجتمعات پتروشيمي به ناوگانهاي داخلي و بين المللي جهت حمل محصولات خود نياز مند مي باشند و اين موضوع بخصوص با توجه به روند رو به رشد ايجاد مجتمعات جديد، اهميت ويژه اي يافته است. لذا صنعت حمل و نقل دريائي در جهان به عنوان يكي از حلقه هاي تكميل كننده تجارت بين المللي بوده و كليدهاي صادركننده محصولات مختلف به صنعت حمل و نقل دريائي نياز دارند.

در اين ارتباط افزايش قدرت رقابتي، كارايي، نوسازي ناوگان، توسعه فعاليتهاي مرتبط با صنعت حمل و نقل دريائي از قبيل بيمه هاي دريائي، خدمات دريائي، دادگاههاي مرتبط با حمل و نقل دريائي و غيره از عوامل مهم در توسعه صنعت حمل و نقل دريائي مي باشد.

3- تحليل SWOT

1-3 نقاط قوت

میزان تناژ صادراتی و رو به افزایش محصولات پتروشیمی ایران از نقاط قوت صنعت پتروشیمی و حمل و نقل دریایی می باشد. به عبارت دیگر در صورت حفظ و افزایش قدرت رقابتی، نه تنها شاهد رشد و توسعه صنعت پتروشیمی بوده بلکه شاهد رشد و توسعه ناوگانهای دریایی نیز می باشیم، لذا با پشتوانه تناژ صادراتی و با نگرش کاملاً رقابتی در مورد بازاریابی، صادرات، حمل و غیره، صنعت پتروشیمی و ناوگانهای دریایی هر یک به تنهایی و همچنین با کمک یکدیگر قادر به رشد و رقابت در عرصه بین المللی بوده که نتیجه آن غنی سازی شریان اقتصادی کشور می باشد.

2-3- نقاط ضعف

عدم وجود ناوگانهای دریایی که قابلیت رقابت بین المللی از نظر هزینه حمل و شرایط عملیاتی را داشته باشند از نقاط ضعف در اثر متقابل صنعت پتروشیمی و حمل و نقل دریایی بر غنی سازی شریان اقتصادی کشور می باشد.

3-3 فرصتها

رشد و توسعه صادرات محصولات پتروشیمی فرصت بسیار مناسبی را در اختیار صنعت حمل و نقل دریایی برای شرکتهای حمل دریایی و بویژه شرکتهای داخلی فراهم نموده است و صنعت حمل و نقل دریایی داخلی در صورت برخورداری بودن از نگاهی منطقی و تجاری و در صورت توانایی ارائه نرخهای حمل رقابتی و خدمات مناسب و بطور کلی دارا بودن قدرت رقابتی در عرصه بین الملل، از فرصت بسیار ارزشمندی جهت تقویت ناوگانهای خود و استفاده از این فرصت تجاری بهره مند می باشد. به عبارت دیگر شرکتهای حمل دریایی داخلی فقط با نگرش رقابت بین المللی و با نگاه بازاریابی به صنایع شیمیایی و پتروشیمی کلیه کشورها میتوانند از فرصتهای موجود بهره مند گردند. بنابراین استفاده بهینه از این فرصت ارزشمند موجب غنی سازی شریان اقتصادی کشور می گردد.

3-4 تهدیدها

متأسفانه بزرگترین خطری که همواره صنایع و شرکتهای ایرانی را تهدید کرده است نگاه انحصار طلبانه به فرصت های تجاری کشور بوده است به عبارت دیگر انحصاری عمل نمودن و حذف رقبای بین المللی و استفاده از نفوذ سیاسی، رانت اطلاعاتی، دولتی و غیره تحت عنوان حمایت از صنایع داخلی نه تنها بزرگترین تهدید در جهت شکست و عدم توسعه صنایع داخلی و ایجاد شکافی عمیق بین اهداف و عملکردها شده است، بلکه هزینه بسیار سنگینی را از نظر هزینه بالا و کیفیت پایین ارائه خدمات به همراه داشته است.

به عبارت دیگر تفکر انحصاری و حرکت تدریجی به سمت حذف رقبای بین المللی، تهدیدی بزرگ در جهت غنی سازی شریان اقتصادی کشور می باشد.

نتیجه گیری

در جهان رقابتی امروز، تنها کیفیت و قیمت کالا اهمیت نداشته و تحویل به موقع و در زمان مورد نیاز مشتری از اهمیت خاص خود برخوردار است و رضایت مشتری زمانی جلب خواهد گردید که کالا در زمان خاص خود و با حفظ کیفیت مورد نظر، تحویل گردد. در غیر این صورت کلیه فعالیتهای زنجیره ای از قبیل تولید محصول با کیفیت، سیستم بازاریابی و فروش بهینه و غیره نقش، جایگاه و اهمیت خود را از دست خواهند داد. به عبارت دیگر لجستیک کالا تکمیل کننده کلیه مراحل دیگر توسعه صنعت پتروشیمی بوده و در صورت فقدان و یا عدم کارایی مناسب صنعت حمل و نقل دریایی، صنعت پتروشیمی قادر به ایفای نقش خود در عرصه بازارهای جهانی نبوده و در شرایط رقابت بین المللی، کارایی و قدرت رقابتی خود را از دست خواهد داد. بنابراین توسعه حمل و نقل دریایی و فعالیتهای مرتبط با آن از نیازمندیهای اساسی توسعه صادرات محصولات پتروشیمی بوده که نقش اساسی در توسعه صادرات محصولات

غير نفتي به عنوان يكي از مهمترين عوامل غني سازي شريان اقتصادي کشور را به عهده دارد..

The impact of development of the petrochemical products export on maritime transportation and boosting the national economy

By: Jalil Al Soltan

Abstract

The export of the petrochemical products is of great importance in economic development of the country. It can greatly contribute to the prosperity of the economy in Iran. Accordingly, the state men and decision-makers attach a high credence to the export of this product. Development of this product and entering into global markets and competing with notable competitors implies certain level of quality. It also needs a robust system of marketing, selling and distribution as well as transportation. In this respect the pertinent international rule and regulation should be taken into account.

The petrochemical products accounts for a great part of the export in Iran and in light of the fact that more than 80% of transport in Iran is carried out via sea, this kind of products has an important role both in maritime transportation of the country and national economy. In this article, the statistics relating to the export of the petrochemical products in Iran will be provided and its role in boosting the national economy will be addressed.

Keywords: petrochemical products, national economy, maritime transportation, statistics

ICOPMAS